

ANN-CHARLOTTE EKENSTEN

SIDAN 1

Minifakta om djurungar på fjället

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

I boken får vi lära oss om några olika sorters djurungar som bor på fjället. Vi får bland annat lära oss hur de ser ut, vad de äter, hur de bor, när ungarna föds och andra spännande fakta. Visste ni till exempel att myskoxen har funnits sedan istiden?

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll. (SV åk 1–3)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 1–3)
- Att lyssna och återberätta i olika samtalssituationer. (SV åk 1–3)
- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder. (BL åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Kommunicera med bilder för att uttrycka budskap.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 1–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 1–6)
- Kommunikation för olika syften. Lyssna, svara, fråga, berätta samt uttrycka önskemål och känslor. (SV åk 1–6)
- Teckning, måleri, modellering och konstruktion. (BL åk 1–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Läs, förstå och reflektera över texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

ORD ATT FÖRKLARA

fjäll

mossor

lavar

täta

lämmeltåg

ilskna

modiga

lya

mammut

samerna

tama

synas

istiden

urtidsdjur

FÖRDJUPAD ORDFÖRKLARING

Välj ut något/några av orden som du tror att eleverna behöver extra stöttning med. Använd er av följande mall för att skapa en djupare förståelse för ordet/orden.

Ord/begrepp: _____

Vad betyder det?	Rita en bild till ordet
Skriv en mening med ordet	När används ordet?

REFLEKTIONER

När eleverna har läst boken, be dem reflektera över innehållet. Reflektionen kan göras muntligt eller skriftligt, enskilt eller i grupp.

- Något jag redan kunde.
- Något nytt som jag lärde mig.
- Detta undrar jag över.
- Detta tyckte jag var svårt att förstå.
- Detta tyckte jag var intressant.
- Detta skulle jag vilja lära mig mer om.
- Detta saknade jag i boken.

TANKEKARTOR SOM FYLLS PÅ

Klistra upp bilder av djuren från boken på blädderblockspapper. Det ska bara vara en bild på varje blädderblockspapper, så totalt kommer det att finnas fem olika papper.

Dela in eleverna i smågrupper. Varje grupp ska ha en speciell färg på sin penna och pennan ska följa med gruppen under arbetets gång. Dela ut ett blädderblockspapper med ett specifikt djur till varje grupp. Gruppen ska skriva vad de vet om just det djuret.

Efter några minuter roterar eleverna. Grupperna flyttar vidare till en annan station, där det finns ett blädderblockspapper med ett av de andra djuren. De olika grupperna fyller på med det de kan om djuren. Sedan flyttar grupperna runt så att alla grupper besöker alla stationer och fyller på med sina kunskaper om djuren.

Häng upp alla blädderblockspapper på väggen, gå igenom innehållet och sammanfatta elevernas tankar.

ÖVNINGAR MED ORD OCH BILD

På nästa sida finns bilder på djuren i boken med deras namn. Kopiera och klipp isär ord och bild. Så här kan eleverna i par arbeta med ord och bilder:

- Para ihop bild och ord.
- Memory.
- Säg en mening till varje bild.
- Skriv en mening till varje bild.
- *Med andra ord* – Lägg bilderna upp och ner. En elev tar upp en bild utan att titta på den och håller upp den i pannan. Den andra eleven ska sedan ge ledtrådar till bilden utan att säga namnet på djuret.

fjälllämmel

myskoxe

fjällräv

ren

fjällripa

BERÄTTELSE – EN DAG PÅ FJÄLLET

Varje elev ska välja ett av djuren som presenteras i boken. Sedan ska de läsa på så att de kan fakta om just det djuret. När eleverna har läst på om sina djur ska de skriva en berättelse, där huvudpersonen är djuret som de har valt. I berättelsen ska de få med fakta om djuret, till exempel om något de äter, var de bor etc. Berättelsen ska ha titeln "En dag på fjället".

Eleverna kan använda en sexfältare som utgångspunkt. Dela in ett A3-papper i sex lika stora fält. Låt eleverna rita sin berättelse i sexfältaren, en passande bild under varje rubrik. Utifrån bilderna ska eleverna sedan skriva sin berättelse.

Titel	Orientering	Komplikation
Händelser	Lösning	Avslutning

Titel – Vad heter din berättelse?

Orientering – Presentera huvudpersonen. Utgå ifrån de här frågorna: Vem? Var? När?

Komplikation – Presentera ett problem. Vad hände? Varför?

Händelser – Vad hände sedan?

Lösning – Hur blir problemet löst?

Avslutning – Hur slutar berättelsen?

FACIT

Läsförståelse

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad växer på fjället?
Det växer olika gräs, mossor och lavar.
2. Hur många ungar brukar en fjällämmel få varje gång?
Fjällämmeln brukar få 10–12 ungar.
3. Var föds fjällrävens ungar?
Ungarna föds i en lya.
4. Vad äter fjällräven?
Fjällräven äter fjällämlar, fåglar och rester av döda djur.
5. Hur mycket väger myskoxens ungar när de föds?
De väger cirka 7 kilo.
6. Vad kallas renens ungar?
Renens ungar kallas kalvar.
7. Vem äger renarna?
Det är samerna som äger renarna.
8. Hur lång tid tar det innan fjällripans ungar kan flyga?
När de är två veckor gamla kan de flyga.
9. Vilken färg har fjällripan på vintern?
På vintern är fjällripans fjädrar vita.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

10. Djuren som bor i fjällen har tjock päls eller täta fjädrar. Varför?
I fjällen är det kallt och djuren behöver tjock päls eller täta fjädrar för att inte frysa.
11. Vad är ett lämmeltåg?
När många lämlar flyttar på samma gång kallas det för lämmeltåg.
12. Myskoxen är ett urtidsdjur. Vad betyder det?
Myskoxen är ett djur som har funnits ända sedan istiden och därför kallas den urtidsdjur.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

13. Hur tycker du att det verkar vara i fjällen? Beskriv.
Eget svar.
14. Vilket djur från urtiden skulle du helst vilja se?
Eget svar.

ORDRUTA

U	K	B	O	Å	H	F
N	E	S	M	Q	O	J
G	L	A	V	A	R	Ä
E	Y	J	Ö	B	N	D
A	A	X	C	H	U	R
W	G	P	Ä	L	S	A
F	J	Ä	L	L	S	R

Bo, lavar, päls, fjäll, unge, lya, horn, fjädrar.